

Moderni Bažnyčios socialinė veikla – ar beaktualus šventųjų liudijimas?

Linas Kukuraitis, Pal. J. Matulaičio socialinio centro steigėjas

Ir prieš kuriant centrą, ir jam vadovaujant, ir dabar žinau, kad šalia neįtikėtina stipraus socialinio darbo, kurį ir patys sąmoningai vystėme, parapijos arba bažnytinis potencialas turi neišsemiamus:

- vertybinius
- gyvybinius
- ir socialinius kodus, kurie užkoduoti pačiame centro pavadinime – tai SOCIALINIS centras. Ne paslaugų, ne bendruomeninis, ne dar kitoks, bet socialinis, kuriame iš labai profesionalios pastangos gimsta sociumas.

Turbūt dėl to Dalia (Pal. J. Matulaičio socialinio centro vadovė, *red. pastaba*) paskambinusi pakvietė kalbėti apie šventuosius. Šventieji ir susiję su socialiniu darbu, ir anapus jo. Norisi pabrėžti, kad:

- Aš nesu šventųjų žinovas. Nesu nei studijavęs, nei mokėsis, netgi normaliai nereflektavęs apie juos.
- Tad ką aš čia veiksiu? Pasidalinsiu savo, pabrėžiu, tik savo kabliukais, kuriuos šventieji vis užmesdavo ant manęs tuos keliasdešimt mano sąmoningo gyvenimo metų, ir kurie labai susiję su šiuo socialiniu centru.
- Tai man vienu ar kitu momentu suskambę šventieji, kurių tam tikrus veikimo ar mokymo aspektus išreišdamas, iš tiesų atskleidžiu save – kas man yra svarbu... ☺
- Visi šventieji, kurių yra tūkstančiai, turėjo vienokį ar kitokį ryšį su vargšais. Visi turėjo Misericordia – turėti vargingą širdį dėl kito – kentėti kartu.

Taigi pradėdu:

Bendras šventųjų principas – priimti iš Dievo ir išreikšti: malonę, meilę, artumą, dovanas, siuntimą, pašaukimą, iššūkį ir visus kitus dalykus, kurie eina iš Dievo.

- Nei vienas neskelbė savęs, bet kiekvienas išreiškė pagal save, savaip, savitai...
- Kiekvienas yra mėnulis, o ne Saulė...
- Kiekvienas visu gyvenimu, o ne tik profesija.
- Šventieji – pirmiausia, kaip asmeniniai pavyzdžiai:
 - Jie rinkosi asmeniškai – jų artimieji, draugai ir bendrai aplinka, dažnai nepakeldavo, neištverdavo tokių radikalių pasirinkimų (ir pokyčių).
 - Jie labiau kalbina mus kaip asmenis, mūsų asmeninę, o ne profesinę patirtį, nes jie patys rinkosi visu gyvenimu...
- Nuo pirmųjų amžių, pirmieji krikščionys gyveno dalindamiesi, taip pat ir su vargšais, nes kai parduodi savo turtą, esi vargšas, su kuriuo dalinamasi. Taigi nuo pirmųjų amžių krikščionims vargšai nebuvo jokia atskira grupė, bet jų bendruomenės, jų tapatybės dalis.

Tai Bažnyčioje kito, bet šventieji liko ištikimi šiai pirminei tapatybei. Kaip šventieji tai išreiškė? Dabar aš pradėsiu kelionę per tų keletą šventųjų gyvenimus ar jų epizodus, ir ryškinsiu aktualesnius man aspektus. Pradėsime nuo keletą legendų, o paskui priartėsime prie artimesnių mūsų amžiui šventųjų.

❖ Šventas Laurynas

III-o amžiaus arkidiakonas, krikščionių persekiojimo laikais tapęs kankiniu. Romos kareiviams reikalaujant atiduoti bažnyčios turtus, jis paprašo laiko, sukveičia vargšus, išdalina viską ir kareiviams rodydamas į vargšus, pasako frazę, kuri tampa Bažnyčios teologine maksima: „Štai bažnyčios turtai...“.

Intuityviai ar tikėjimo šviesoje jis pasako tai, kas šimtmečiais bus Bažnyčios iššūkis ir siekinys, kaip pastarieji popiežiai ne kartą kvietė – „pastatyti vargšus į Bažnyčios centrą“:

- Bažnyčios rūpesčio centrą,
- Bažnyčios tarnystės centrą,
- Bažnyčios ugdymo centrą,
- Bažnyčios meilės centrą ir t.t.

Nes Bažnyčios, o taip pat ir kiekvieno tikinčiojo elgesys su vargšais turi išganomąją vertę. „Iš tiesų sakau jums: kiek kartų tai padarėte vienam iš šitų mažiausiųjų, man padarėte“. „Nes aš buvau išalkęs, ir jūs mane pavalgydinote, buvau ištroškęs, ir mane pagirdėte, buvau keleivis, ir mane priglaudėte, buvau nuogas – mane apdengėte, ligonis – mane aplankėte, kalinys – atėjote pas mane“ (MT 25). Tai vieta, kur Jėzus evangelijoje kalba apie paskutinį teismą. Taigi tai labai rimta! Kiekvieno krikščionio išganymo raktas yra pagalba stokojančiam. Ir jeigu tik ši žinia pasiektų visų krikščionių ausis ☺... Taigi Bažnyčia savo prigimtimi, o ir paskirtimi, yra neatsiejamai susieta su vargšais. Ir Laurynas tą išreiškia per šį teiginį – vargšai yra Bažnyčios turtai.

Pranešėjas siūlo apmąstant kiekvieną šventąjį išsikelti asmeniškai aktualius klausimus. Tad – koks aktualus klausimas man?

❖ Šventas Martynas

IV amžiaus šventasis, kareivis, Prancūzijos Turo vyskupas. Šiurkštaus būdo, bet užstojęs, gynęs vargšus kaimiečius nuo turtuolių. Kodėl jis? Dėl apsiausto. Legendoje pasakojama, kad pamatęs sušalusį vargšą, savo apsiaustą perpjovė pusiau ir abu pasidalino. Šis jo veiksmas tapo viso vakarų pasaulio ikona:

- Santykio su vargšais – mes abu lygūs. Nėra, kad tik aš duodu, bet mes abu dalinamės, ką turime.
- Galios klausimas – ne paskutinis. Martynas – Romos kareivis, ant žirgo. O vargeta – tiesiog sušalęs.
- Dalinimosi tuo, ką turiu. Ne tai, kas atlieka, bet tai, kas man pačiam reikalinga (kareivio apsiaustas) yra dosnumo/solidarumo/veltumo/dalinimosi vertybė, kuri visada bus iššūkis funkciniam/profesiniam/galios priėjimui prie kito. Bendrystė kuriama ten kur mes lygūs.

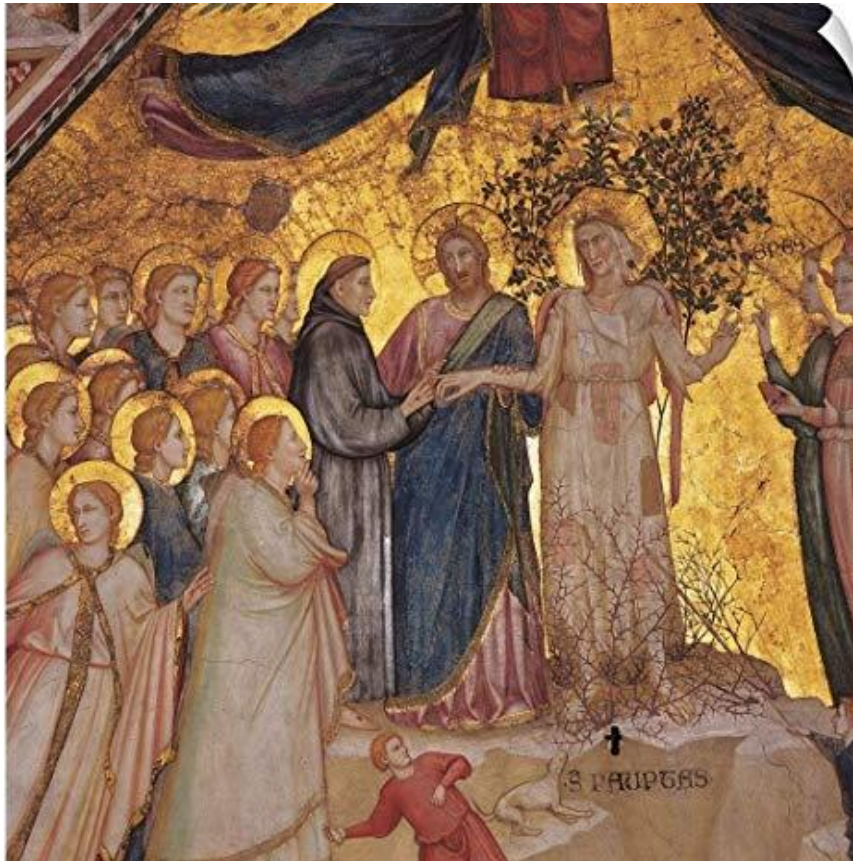
Aktualus klausimas?

❖ Šv. Pranciškus – Alter Christus-kitas Kristus

XII-XIII amžiaus šventasis, apie kurį galima kalbėti nesustojant. Niekas negalėtų pervertinti jo įtakos Bažnyčiai, kuri, kaip teigiama, reformavosi vien stebėdama, kaip jis ir jo mokiniai pažodžiui laikosi evangelijos. Jis paliko namus ir išėjo gyventi evangelija. Pilna istorijų ir legendų apie jo gyvenimą, bet nesizavėti juo negalima. Kiekvienas Pranciškuje atras, kas jam artima:

- Kovotojai už klimatą – jo santykį su gamta.
- Ieškantys dvasinio turinio – jo mistines patirtis.
- Keliautojai – jo misijas po Aziją ir Afriką.
- Socialiniai darbuotojai – jo santykį su atstumtaisiais.

Spėkite, kas čia vaizduojama?

Atrodo kaip vestuvės, kur Jėzus pats sutuokia Pranciškų... Su kuo? Su neturtu. Yra legenda, kaip kartą Pranciškui einant Sienos mieste, jis susitiko tris moteris: skaistumą, paklusnumą ir neturtą. Ir kreipėsi tik į vieną „Sveika, mano ponija, neturte. Mes girdėjome, kad tu esi visų dorybių karalienė“.

Jis rinkosi gyventi visu savimi absoliučiam nesaugume – gyvenimo gatvėje ir elgetavimo patirtis; jų ordiną vadindavo elgetaujančiu; gyveno iš žmonių ir Dievo malonės. Turbūt ne kartą esate patyrę, kad malonė prasiveržia ten, kur išeiname iš savo komforto lauko... kai pradedame „elgetauti“: pinigų, nakvynės, pavėžėjimo, pagalbos krizėje ar pan.

Pats tapo pažeidžiamu, o tada susikūrė erdvė visiems pažeidžiamiems prie jo priartėti. Benamiams, raupsuotiesiems, kenčiantiems ir kt. Pilnai susitapatino su skurdu, vargu, ten esančiais – tapo dalimi skurdo, neturto, netgi jo ikona.

Gražus momentas 1989 metų filme „Frances“ su Mickey Rourke, kur išsiuntęs brolių Rufiną nuoga paliudyti visiems Asyžiaus katedroje, pats atbėga iš paskos, nusikabinęs kryžių atneša į šaukiančių žmonių vidurį ir sako „lengva garbinti medinius įvaizdžius. Jie niekada nekenčia nuo alkio ar šalčio. Ar jūs atstumtumėte žmogų, kuris siekia šventumo? Tam reikia drąsos, kurios kai kurie iš mūsų turi, bet jie gyvena už miesto – lūšnynuose. Ar padėsite man, ar melsitės su manimi?:

- Palaiminta Irena, paralyžuota ir skleidžianti ramybę,
- Palaimintas Matas, našlaitis, pilnas vilties,
- Palaimintas Tiodžinas, raupsuotasis, kuris savęs ir kitų neprakeikia,
- Palaimintas Bonicijus, akklis, kuris mato saulę ir žvaigždes,
- Palaimintas mažasis Lukas, kuris jau danguje,
- Palaiminta jo mama, neturėjusi pieno, bet turėjusi tikėjimą.
- **Palaiminti tokie kvailiai, kaip jūs!!!**

Kas susidūrė su skurdu, žinote, kiek mažai romantikos tame, o dargi malonės/ palaiminimo. Bet Pranciškus įžvelgė, nes buvo susituokęs su neturtu.

Aktualūs klausimai:

- Neturtas ir pažeidžiamumas socialinėje veikloje – duotybė ar pasirinkimas?

Duotybė – ji tikrai egzistuoja: maži atlyginimai, neužtikrintas fizinis ir psichologinis saugumas, menkas profesijos prestižas visuomenėje. Ar kažkiek yra ir mūsų pasirinkimo tame? Sąmoningo. Jeigu taip, tai kodėl?

- Pranciškus ir negalia. Santykis su raupsuotaisiais.

Vienas susitikimas tapo jo atsivertimo pradžia: nušoko nuo arklio ir pabučiavo. Absoliuti pagarba kito kūnui – koks jis bebūtų... Pats vėliau rašė: kai buvau nusidėjęs, raupsuotųjų žvilgsnis ir artumas mane nepaprastai pykindavo; bet tada pats Dievas nuvedė mane į jų tarpą, kur man tapo gaila jų. Kai jau buvau jų tarpe, tai, kas anksčiau mane pykino, man tapo fizinės paguodos šaltiniu.

Argi ne tai vyksta Socialinio centro Atviros bendruomenės padalinyje, Tikėjimo ir šviesos bendruomenėje?

❖ Palaimintasis Šarlis de Fuko – visuotinio broliškumo liudytojas

Mūsų amžininkas. XIX – XX amžių sandūros palaimintasis. Prancūzų kariškis atsivertęs, įstojęs į trapistų vienuolyną, iš kurio vėliau išėjęs.

Galiausiai atsiduria Alžyre, kur vis dar prekiaujama vergais – įsikūrė, pradėjo gyventi atsiskyrėlio gyvenimą bei išpirkinėti vergus. Tiek įsisuko į šviečiamąją bei socialinę veiklą, kad net pats nustebo: „nustebau pamatęs savo kaitą iš kontempliatyvaus gyvenimo į aktyvų skelbėjo gyvenimą, ir leidau, jog taip įvyktų ne dėl savęs, bet dėl žmonių reikalo“.

Stengdamasis kuo artimiau bendrauti su klajoklėmis dykumos gentimis, dalytis nelengvu jų likimu ir išbandymais, kunigas Š. Fuko pažymėdavo, kad draugiškumas yra svarbiausia evangelizacijos priemonė. Susitapatinimas su absoliučiai skirtingais – kitataučiais, kita religija, kita kalba, kultūra ir t.t. – gyventi kartu su jais, dalinantis viskuo... Tuaregų žmonės, netgi jų genties vadai, laikė garbe būti misionieriaus draugu ir klausti jo patarimo. Jis pats tarsi tampa tos Sacharos klajoklių bendruomenės nariu, stengiasi jiems kuo įmanydamas padėti, dalijasi viskuo, ką turi.

Jis išmoko sunkią tuaregų kalbą, sudarė tuaregų ir prancūzų kalbų žodyną, į tuaregų kalbą išvertė katekizmą, buvo pradėjęs versti netgi Šventąjį Raštą, o taip pat jų poeziją ir patarles.

Gyvendamas tarp musulmonų, dvasininkas nesistengė jų atversti pamokslavimais, – jo įsitikinimu, kalbėti islamo išpažinėjams apie Jėzaus mokslą būtų tas pats, jeigu musulmonų misionieriai bandytų atversti katalikiškąją Prancūziją, – bet norėjo patraukti savo gyvenimo liudijimo pavyzdžiu.

Per vieną plėšikų išpuolį misionierius buvo nužudytas, o jo kūnas sudegintas. Žūties metu kunigas Š. Fuko buvo visiškai vienas.

Tai kas yra aktualu dabar? Argi kažko panašaus nedaro jaunimo srityje dirbantys, pradėję darbą gatvėje?

❖ Šv. Vincentas

Turbūt labiausiai žinomas ir artimas socialinėje srityje. Neveltui Lietuvos socialiniai darbuotojai būtent per jo minėjimo dieną paskelbė ir Lietuvos socialinių darbuotojų dieną. XVI-XVII amžiaus prancūzų šventasis.

Praktiškai visą jo 80-ies metų gyvenimą Prancūzija kariavo, ir kaip istorikai sako, tuo metu badas buvo kasdienybė, labai atšiaurūs laikai buvo ir klimato prasme. O kas rūpėjo to meto valdžiai ir kaip ji elgėsi su vargšais, galite prisiminti iš A. Diuma trijų muškietininkų istorijų. Beje, Vincentas buvo Kardinolo Rišeljė ir draugas, ir tas, kuris labiausiai su juo konfrontavo.

Sunkiai suskaičiuojama, kiek organizacijų ir bendruomenių jis įsteigė. Šia prasme sunkiai palyginamas su kuo nors kitu (nebent su Tašku (*Tomu Kurapkaičiu – red. pastaba*). Taškas, kas nežinote, yra vienas iš socialinio centro steigėjų. Ir tai nebuvo jo nei pirma, nei paskutinė įsteigta įstaiga:).

Vincentas yra gailestingumo organizacijų globėjas (galime sakyti, socialinių paslaugų centru).

Iš aštuoniasdešimties jo gyvenimo metų man suskambėjo:

- Ugdymas! Viena scena iš filmo apie jį, kai materialiai padėjęs šeimai, apsislojo pas juos ir visą naktį girdėjo triukšmus, smurtą. „Dieve, ką mes darome? Jiems ne to reikia! Jiems reikia ugdymo!“
- Įžvalga, augimas, vystymasis, ugdymas – tai jo visą kelionę, nuo vaikų auklėtojo draugų šeimoje iki Prancūzijos gailestingumo ministro, lydėję bendrakeleiviai. Pasiklausykime keletą man svarbių jo minčių:
 - Savo įkurtiems broliams: „Mano broliai, mylėkime Dievą, bet mylėkime jį iš savo kišenės, savo rankų triūsu ir savo veido praktiku“.
 - Mums visiems: „Mes visi turime teisę į maistą ir rūbus. Visa kas viršaus priklauso vargšų tarnystei“.
 - Bendruomenei: „Kokia dovana būti bendruomenėje, kurioje kiekvienas gauna naudą, kurią sukuria visi jos nariai“.
 - Socialinio centro komandai 20-mečio proga: „Gailestingumas yra inovatyvus iki begalybės“. ☺
- Vincentas buvo ne tik orientuotas į veiklą, bet nuolat augo ir pats – ieškojo ir rėmėsi į to meto geriausius: jo dvasiniais tėvais buvo Šventasis Pranciškus Salezas ir Prancūzų dvasinės mokyklos įkūrėjas Kardinolas mistikas Pjeras Berulis.
- Jis pats išugdė daug lyderių, vadovų.

❖ ...tarp kurių yra ir **šv. Luiza de Marijak (Louise de Marillac)**

Kartu su Vincentu ji įkūrė populiarųjį Gailestingųjų seserų ordiną, šiandien žinomą visame pasaulyje. Ordinas buvo novatoriškas – čia nebuvo nei įžadų, nei griežtos regulos. Jo narės gyveno pavieniui ir profesionaliai slaugė ligonius. Šventasis Vincentas joms sakė: „Jūsų regula – ligoninė arba vargšų prieglauda.“ Tad turėdama lanksčią regulą bei mobilumą, kurio neturėjo jokie uždarieji vienuolynai, o taip pat labai aiškų tikslą, ji sutelkė didžiulę jaunų kaimo merginų bendruomenę ir iki savo mirties spėjo įkurti keturiasdešimt Gailestingųjų seserų namų. Performavo ligoninių darbo stilių orientuodamos į daktarų, seselių ir kitų tarnaujančių komandas. Modelis buvo toks sėkmingas, kad darbo stilių seserys išlaiko iki šiol. Kitaip sakant, atvejo vadyba. PRIEŠ 400 metų!!!

Kodėl mums reikia žinoti šią šventąją? Ogi todėl, kad ji yra oficiali socialinių darbuotojų globėja danguje. Ne Vincentas, bet ji.

Aktualūs klausimai:

- Ar esame tokios laikysenos? Ar taip žiūrime į savąją profesiją? Ar esame nuolatiniame savo veiklos vystyme?
- Ar beaktuali tokia vietos bendruomenė/ parapija, kurioje kiekvienas gauna naudą, kurią sukuria visi jos nariai? O gal tai jau perėmė modernioji visuomenė, kuri per visų surenkamus mokesčius, išdalina visiems?
- Ar socialinis darbas inovatyvus iki begalybės?

❖ **Marija Eugenija**

Ji yra mūsų parapijos šventoji, nes beveik nuo parapijos įsikūrimo čia nepaliaujamai darbuojasi jos įkurto vienuolyno seserys. Taip pat ir šiuo metu socialiniame centre dirba sesuo Jurgita. Kai vienos iš seserų – Danguolės – paklausiau, kuo Marija Eugenija aktuali dabartiniam socialiniam darbui, ji nedvejodama (nes neseniai šia tema apsigynė disertaciją) pasakė – ugdymu!

Marija turėjo visai kitą pedagoginį taikinį – ji siekė ugdyti žmones ne sau, bet bendruomenei, sociumui. Kitaip sakant, tiek dabartinis švietimas, tiek socialinis darbas, mano galva per daug yra orientuotas į save, kad formuotų mano kompetencijas, su kuriomis aš pats sau kursiu vertę. Marija Eugenija sako, kad to – t. y. orientacijos į save – niekada ir neištrinsime, bet ugdymu turime skatinti žmogaus gebėjimą prisidėti prie bendruomenės, visuomenės.

Taigi klausimas: kam aš darbinėje veikloje, gyvenime naudoju ugdymą

❖ Dorothy Day

Labai audringa asmenybė. Jaunystėje ji nežinojo, kurią galimybę pasirinkti, nes visos 3 ją traukė taip pat: ar būti žurnaliste, ar socializmo kovotoja, ar anarchiste? Ji buvo viskuo (t.y. ir žurnaliste, ir socialiste ir anarchiste) ir ne kartą kalėjo kalėjimuose.

Asmeniniame gyvenime patyrusi dvejus skyrybas, abortą ir kitas įvairiausias negandas, į tikėjimą atsivertė su antruoju kūdikiu. Keitėsi viskas, tik ne meilė ir artumas vargšams, žurnalistinė trauka ir siekis keisti pasaulį. Kaip atsvarą labai populiariam „Komunistų darbininkui“, išleido „Katalikų darbininką“ ir pardavinėjo po centą., kad įpirktų visi (beje, jis ir dabar tiek kainuoja). Per keletą metų nuo 2 tūkst. tiražo išaugo iki 150 tūkst.

Kartu su bendražygiu Peteriu Maurinu visas teritorines bendruomenes-rajonus kvietė turėti svetingumo namus, o kiekvieną krikščionišką šeimą – Kristaus kambarį ar bent lovą skirtą tiems, kuriuos atsiuntė Dievas. Prirašius tekstų apie svetingumą ir meilę vargšams, į duris pradėjo belstis benamiai. Pirmuosius svetingumo namus pradėjo nuo savojo buto. Vėliau kūrėsi dešimtys. Eksperimentavo su ekologiniais ūkiais. Rengė pacifistines akcijas, už kurias buvo persekiojama FTB, ne kartą sėdėjo kalėjime. Paskutinį kartą gal 75-ių metų.

Dorothy dažnai kartojo, kad turime kurti tokią visuomenę, kurioje būtų lengviau tapti geram. Reikalingos esminės institucinės permainos, būtina mažinti socialinę nelygybę, mokyti turtinguosius dalintis su vargšais, ugdyti darbininkų gebėjimą jungtis ir kartu siekti socialinio teisingumo. Tačiau to nepakanka. Reikalingas širdžių perkeitimas. Nepakanka vien skelbti teisingesnės visuomenės deklaracijas, reikia čia ir dabar liudyti solidarumą ir artimo meilę.

Dar ji sakė visiems mums: jeigu meldiesi ir klausi Dievo, ką turiu daryti, svarbiausia pradėti ir pilnai įsitraukti. Pamatysime, kiek daug galime padaryti.

2012 metais Amerikos vyskupai vieningai rekomendavo kanonizuoti **Dorothy Day**. Šventasis Sostas jau yra suteikęs jai Dievo tarno titulą.

Aktualu šiandien:

- Kas Bažnyčioje ir socialiniame darbe šiuo laiku rūpinasi didžiosiomis XX-ojo amžiaus temomis:
 - darbininkais?
 - taika?
 - žmogaus teisėmis?
 - klimatu?
 - ...

Žinau vieną, kuris rūpinosi, bet jį aptarsiu paskutinį. Dabar labai trumpai grįšiu į pirmuosius amžius. Negaliu nepaminėti vieno man didžiausią įtaką dariusio šventojo.

❖ Šv. Augustinas

Tai šventasis, kurio vaidmens Bažnyčioje niekaip negali pervertinti. Atsivertęs tapo vyskupu, apologetu, parašęs monumentalius veikalus (tokius kaip „Išpažinimai“, „Dievo miestas“, „apie Trejybę“ ir kt.), teologiškai

„išrišęs“ tokias esmines krikščionių tikėjimo tiesas, kaip švenčiausia Trejybė, yra pradininkas malonės teologijos, hermeneutikos, katechetikos ir t.t.

Šalia „Išpažinimų“ mane labiausiai kalbino jo veikalas „Dievo miestas“.

Jo pastanga atskleisti, kaip Dievo Karalystė vystoma tarp mūsų gyvenant kasdieninį gyvenimą, tapo stipria įtaka man, beiėskant ir bekuriant sąsajas tarp dvasinės ir materialios tikrovės mūsų visuomenėje.

1999 m. vėlyvą rudenį, tai reiškia, visai prieš įkuriant Pal. J. Matulaičio socialinį centrą, kartu su klebonu Virginijumi ir bendraminčiais sėdome į mikriuką ir nuvažiavome į Kliopenburgo parapiją Vokietijoje – pasisemti įžvalgos ar/ kaip ir kokį centrą kurti parapijoje. Parsivežėme, bent jau aš, daug daugiau:

- Parsivežiau viziją visuomenės, kurioje įvairiausiais lygmenimis yra susieti krikščionių bendruomenės ir visos miesto bendruomenės poreikiai.
- Pamačiau, kad ten Bažnyčia labai išmintingai ir profesionaliai formavo praktiškai visas viešąsias – švietimo, socialines, sveikatos, kultūrinės, dvasinės – sritis. Mokyklos, darželiai, ligoninės, socialinės pagalbos centrai – viskas labai išmintingai buvo vystoma bažnyčios struktūrų.

Pavyzdys apie psichiatrijos ligoninę, kurios poreikį atpažino miestas: Meras susitikęs su vietos dekanu Kiulingu, sako jam – imk ir kurk, duosiu lėšų ir vietą. Kiulingas atsakė, kad ne tik to man reikia: reikia miesto centro parko, nes žmonės psichinėmis ligomis susergera mūsų visuomenėje. Joje turi ir sveikti. Taigi duok man miesto centrą – parką. Šiame parke vėliau jis įkūrė keliapakopę gydomąją, reabilitacinę ir integracinę sistemą... Iš čia kilo drąsa ir kurti centrą, ir jį plėtoti tiek į kitas seniūnijas, tiek į teritorinę bendruomenę – bendruomeninę „Jurginių šventė“, tarpinstitucinis tinklas, atvejo vadybos, sutelkiant įvairius specialistus, pradžia.

Koks klausimas aktualus man šiame laike iš šių pavyzdžių?

Pereinant prie paskutiniojo šventojo, t.y. palaimintojo, pirmiausia pasakysiu, kad jame atradau visus čia minimų šventųjų bruožus.

❖ **Pal. Jurgis Matulaitis – savas!** Manau, kad jam patiktų ši konferencija 😊

Pal. J. Matulaitis tuo metu Rytų Europoje buvo **vienas geriausiai išmanusių socialinius klausimus ir Bažnyčios socialinį mokymą**. 1909 m. vyko pirmieji socialiniai kursai Kaune, pirmą kartą viešai diskutuojama apie socialines problemas

Jis aiškiai suvokė, kad pasaulis sudėtingėja ir sakė **„juo labiau žmonių gyvenimas išvien susipynęs, juo daugiau privalo žmonija rūpintis jį sąmoningai vesti ir tvarkyti“**.

Pal. J. Matulaitis teigė, kad kiekvienas pilietis turi suvokti, kas yra socialiniai klausimai, ir atitinkamai veikti, siekdamas juos išspręsti

Tapęs Vilniaus vyskupu, rūpinosi labiausiai pagalbos reikalingais ir nebijojo priimti radikalių sprendimų: savo vyskupo rūmus Trinapolyje jis užleido kunigo Nikodemo Raštučio iš Uralo parsivežtų Pirmojo pasaulinio karo lietuvių pabėgėlių vaikų prieglaudai, juos ir vėliau lankydavęs. (man tai primena mūsų parapijos klebonijos pirties atidavimą, kai reikėjo naujos erdvės šeimos centro veikloms)

Organizavo darbininkus (keliasdešimt tūkstančių narių), steigė darbininkų sąjungas Varšuvoje, Petrapilyje ir Vilniuje; redagavo darbininkų laikraštį „Darbininko draugas“; kūrė ir išlaikė našlaičių prieglaudas Bielianuose bei Vilniuje; organizavo vienuolijas: marijonų, Vargdienių, Eucharistinio Jėzaus tarnaičių ir Jėzaus širdies seserų (visų šių vienuolinių bendruomenių esmė – tarnystė vargstantiems); telkė studentus ir inteligentiją. Kažkur girdėta? Dorothy day, Vincentas, Luiza de Mirajak...

Dar daugiau – Matulaitis rūpinosi Bažnyčios socialiniu veidu: daug stengėsi, kad dvasininkų rekomenduoti vyskupai būtų ne tik teologai ar Šventojo Rašto specialistai, bet visuomenininkai: į vyskopus buvo parinkti kun. J. Staugaitis, buvęs Kauno visuomeninių kursų paskaitininkas, vėliau Lietuvos Respublikos

Seimo pirmininkas, kun. K. Paltarokas – sociologijos profesorius, kun. J. Kukta – Vilniaus lietuvių visuomeninis vadovas, kun. M. Reinys – psichologijos profesorius, dirbęs su miesto ir kaimo katalikų jaunimo organizacijomis.

Štai kaip Kun. V. Bagdanavičius rašo apie pal. J. Matulaitį ir Bažnyčios socialinį mokymą: „Šio turto (t.y. Bažnyčios socialinio mokymo) reikšmė išeina anapus lietuvių tautos ribų ir yra vertintina pasauliniu religiniu požiūriu.

Pal. J. Matulaitis socialinėje, akademinėje ir praktinėje veikloje rėmėsi enciklika „Rerum novarum“, kurioje teigiama, kad sprendžiant socialinius klausimus svarbus suinteresuotųjų pusių geranoriškas bendradarbiavimas ir dialogas.

Kokie aspektai, klausimai gali būti aktualūs dabartyje?